Elektronicznie podpisany przez:
Paweł Gałko
dnia 14 stycznia 2026 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-116/2026
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 14 stycznia 2026 r.

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania deficytu i prawidłowości planowanej kwoty długu przedstawionych przez Gminę Michałowo

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 7), art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.) oraz zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących

Skład Orzekający w osobach:
Paweł Gałko - przewodniczący
Katarzyna Gawrońska - członek
Marlena Stachurska-Janczyło - członek

opiniuje pozytywnie

— możliwość sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej Gminy Michałowo;
— prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Michałowo, wynikającej z planowanych do zaciągnięcia oraz zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych,

wnosząc jednocześnie zastrzeżenia zawarte w poniższym uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował niniejszą opinię w oparciu o uchwały Rady Miejskiej w Michałowie z dnia 18 grudnia 2025 r.: Nr XIII/177/25 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Michałowo na lata 2026 – 2035 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026 – 2035 oraz Nr XIII/178/25 w sprawie uchwalenia budżetu gminy Michałowo na 2026 rok.

Rada Miejska w Michałowie uchwałą Nr XIII/178/25 z dnia 18 grudnia 2025 r. uchwaliła budżet na 2026 rok, w którym zaplanowano:
- dochody ogółem w kwocie 58.985.232 zł
- *w tym dochody bieżące w kwocie 49.898.120 zł,*
- wydatki ogółem w kwocie 60.367.223 zł
- *w tym wydatki bieżące w kwocie 44.890.133 zł.*

Gmina Michałowo planuje na 2026 rok deficyt budżetu w wysokości 1.381.991 zł, który zgodnie z treścią § 4 uchwały budżetowej ma być sfinansowany w całości przychodami pochodzącymi z pożyczki (preferencyjna pożyczka z Banku Gospodarstwa Krajowego).

Wskazane źródło pokrycia planowanego deficytu jest zgodne z art. 217 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.).

Skład Orzekający zastrzega, iż warunkiem zaciągnięcia pożyczki przyjętej do planu przychodów i jej spłaty jest podjęcie przez Gminę działań zmierzających do wypracowania nadwyżek operacyjnych w wysokościach założonych, w tym ograniczenie nadmiernego przyrostu wydatków bieżących.

Łączna planowana w budżecie kwota przychodów wynosi 2.736.991 zł (pożyczka z BGK - §952). Łączna kwota rozchodów tytułem spłat wcześniej zaciągniętych zobowiązań dłużnych została zaplanowana na poziomie 1.355.000 zł (spłata rat kredytu - §992).

Wynik z działalności bieżącej Gminy zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną w wysokości 5.007.987 zł, co jest zgodne z dyspozycją zawartą w art. 242 ustawyz dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2025r. poz. 1483, ze zm.).

Stosownie do uchwały Nr XIII/177/25 Rady Miejskiej w Michałowie z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Michałowona lata 2026 – 2035 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026 - 2035, Gmina zamierza spłacać planowany do zaciągnięcia oraz zaciągnięty w latach wcześniejszych dług do końca 2035 roku.

Począwszy od 2027 roku nie prognozuje się pozyskiwania nowych przychodów z tytułów zwrotnych (zwiększania długu publicznego j.s.t.). Według założeń przedłożonej uchwały WPF Gmina ma osiągać poczynając od 2027 roku dodatnie wyniki budżetów, które w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłat zaciągniętego długu.

Najwyższa kwota zadłużenia w okresie objętym Wieloletnią Prognozą Finansową ma wystąpić na koniec 2026 r. w wysokości 15.095.000 zł (stosunek zadłużenia do planowanych dochodów ogółem będzie wynosił wtedy 25,59%), w kolejnych latach jej wielkość ma sukcesywnie maleć.

W prognozie finansowej we wszystkich latach ustalono również wydatki na obsługę zaciągniętego długu (kol. 2.1.3 tabeli WPF). Łączna kwota wydatków związanych z obsługą zadłużenia w okresie na jaki sporządzono uchwałę w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wynosi 4.327.577 zł.

Ponadto w kolejnych latach zakładane są tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Z przedstawionych w prognozie wieloletniej wartości wynika, iż w roku 2026, jak i kolejnych latach objętych prognozą spłaty długu, formalnie nie zostaną naruszone relacje, o których mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W planowanym budżecie roku 2026 wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, wynosi 2,25% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan za III kwartały 2025 r., który stanowi 9,85% (maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy wynosi 9,70%).

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli WPF w latach następnych margines pomiędzy ustaloną, planowaną wartością wskaźnika, a jego dopuszczalnym ustawowo pułapem, po uwzględnieniu wyłączeń, będzie kształtował się na poziomie od 4,54% (rok 2029) do 10,94% (rok 2035).

Zachowanie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, tj. pomiędzy wskaźnikami planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań i wskaźnikami dopuszczalnych limitów spłat, oparte jest przede wszystkim (dla dopuszczalnych wskaźników spłat) na założeniu osiągania nadwyżek operacyjnych, czyli dodatnich różnic między dochodami i wydatkami bieżącymi (sald operacyjnych spełniających reguły wydatkowe z art. 242 ustawy).

W budżecie 2026 roku w zakresie części bieżącej przyjęto wysokość dochodów bieżących na poziomie wyższym od wydatków bieżących o wartość 5.007.987 zł.

Tzw. nadwyżki operacyjne w latach 2027-2035 kształtują się na poziomie od 4.997.618 zł w roku 2029 do nawet 7.715.165 zł w roku 2027. Średnia arytmetyczna tej wielkości w okresie objętym WPF wynosi 5.786.432,70 zł.

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenie w zakresie przyjętej nadwyżki operacyjnej w roku 2027 w wysokości 7.715.165 zł. Wielkość ta w sposób znaczący odbiega od wyników operacyjnych z lat poprzednich oraz od prognozowanych wielkości w pozostałym okresie przyjętej WPF. W załączniku Nr 3 – Objaśnienia, nie ustosunkowano się do powyższego stanu (brak objaśnień w tym zakresie). Nadmienić ponadto należy, iż w stosunku do projektu uchwały WPF, w prognozie roku 2027 dokonano korekty tej wielkości, zmniejszając kwotę wydatków bieżących na rzecz wydatków majątkowych o wartość 1.825.098 zł, nie wskazując realnego uzasadnienia dokonanej zmiany.

Powyższa wielkość wynikająca z danych historycznych dla okresu 2019 – 2024 wynosiła odpowiednio:

— *wykonanie 2019* *3.551.597,25 zł;*
— *wykonanie 2020* *2.116.673,49 zł;*
— *wykonanie 2021* *2.569.366,56 zł;*
— *wykonanie 2022* *1.000.574,44 zł;*
— *wykonanie 2023* *(-)805.500,17 zł;*
— *wykonanie 2024* *788.694,86 zł.*

Zgodnie natomiast z przewidywanym wykonaniem 2025 roku działalność bieżąca Gminy miałaby się zamknąć dodatnią różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w wysokości 4.655.667 zł.

Średnia arytmetyczna tej wielkości za lata 2019 – 2025 miałaby wynieść 1.982.439,06 zł. Wartość ta jest prawie trzykrotnie niższa od tożsamej wielkości wynikającej z prognozowanych budżetów w okresie objętym WPF.

Skład Orzekający zastrzega, iż w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania o charakterze dłużnym, niezbędne jest ciągłe, wnikliwe monitorowanie przez Gminę założeń określanych w wieloletniej prognozie finansowej pod kątem faktycznej ich realizacji oraz podejmowanie na bieżąco niezbędnych czynności zmierzających do wypracowania przyjętych założeń. Podkreślenia również wymaga, iż realizacja zaplanowanych kwot nadwyżek operacyjnych będzie uzależniona od zachowania przez organy Gminy Michałowo konsekwentnej i bardzo rygorystycznej dyscypliny finansowej w perspektywie kolejnych dziesięciu lat budżetowych. Powyższe wiązałoby się z podjęciem przez Burmistrza oraz Radę Miejską szeregu działań zmierzających do znacznego ograniczania wydatków bieżących oraz podwyższenia wpływów stałych dochodów bieżących w poszczególnych latach. Niewypracowanie dodatnich sald bieżących w wysokościach przyjętych do Prognozy może prowadzić do ograniczenia planowanych na poszczególne lata wydatków majątkowych (inwestycyjnych), wydłużenia okresu spłaty długu, a nawet wpłynąć negatywnie na relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, prowadząc do jej niespełnienia.

Skład Orzekający wydając opinię o planowanej kwocie długu i o możliwości sfinansowania przedstawionego deficytu, podkreśla konieczność zachowania dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym uchwałą WPF, celem urzeczywistnienia zakładanych w Prognozie wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych, indywidualnych wskaźników spłaty długu warunkowanych przede wszystkim odpowiednimi wynikami operacyjnymi budżetów.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Paweł Gałko